บทที่ 1
บทนำ

หลักการและเหตุผล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้ตั้งเป้าหมายด้านเศรษฐกิจ โดยปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีความสมดุลและยั่งยืนโดยให้สัดส่วนภาคเศรษฐกิจในประเทศต่อภาคการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 75 ภายในปี 2554 สัดส่วนภาคการผลิตเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15 ภายในปี 2554 ในส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทย มีแผนงานการพัฒนาระบบสุขภาพอย่างครบวงจร มุ่งการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ เสริมสร้างคนไทยให้มีความมั่นคงทางอาหารและการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย ลด ละ เลิกพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ(แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 , 2550)

ในช่วง 3-5 ปีที่ผ่านมา กระแสรักสุขภาพมีมากขึ้น ทำให้คนส่วนใหญ่หันมาดูแลสุขภาพพร้อมกับการเลือกซื้อ เลือกใช้ เลือกบริโภคสินค้า อาหารที่มีความสะอาด และปลอดภัย จากการสำรวจชีวจิตโพล เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อบำบัดโรคยามเจ็บป่วยของ คนกรุง ช่วงเดือนพฤษภาคม 2549 จำนวน 400 คน อายุ 16-77 ปี พบว่าคนกรุงส่วนมากมีความรู้ด้านการดูแลสุขภาพร่างกายทั้งด้านอาหาร การออกกำลังกาย การเลือกรับประทานอาหารเสริมและสมุนไพร ในระดับค่อนข้างมากด้วยคะแนนเฉลี่ย 7.02 เต็ม 10 คะแนน (สำนักงานวิจัยแห่งชาติ, 2550 : ออนไลน์) และจากการสำรวจพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2548 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร พบว่าประชากรมีพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ ซึ่งความถี่ในการบริโภคทุกวันร้อยละ 56.8 จากประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป(สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2548 : ออนไลน์) จากกระแสรักสุขภาพดังกล่าวทำให้ธุรกิจเกี่ยวกับสุขภาพเติบโตขึ้นทุกวัน ซึ่งทำให้การบริโภคผักมีแนวโน้มได้รับความนิยมจากผู้บริโภคมากขึ้น อีกทั้งเมื่อพิจารณาช่วงระยะ 5 ปีที่ผ่านมามูลค่าการส่งออกพืชผักของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 379.28 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯในปี 2544 เป็น 513.88 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯในปี 2548 โดยมีอัตราการขยายตัวของการส่งออกเฉลี่ยร้อยละ 7.1 ต่อปี(ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2549 : ออนไลน์) แสดงให้เห็นถึงความต้องการพืชผักเพิ่มมากขึ้น

จากการสำรวจราคาขายปลีกผักสำคัญบางชนิดในช่วงระยะ 10 ปีที่ผ่านมาพบว่าราคาขายปลีกผักสำคัญบางชนิดนั้นมีแนวโน้มสูงขึ้นในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคมของทุกปี เนื่องจากเป็นช่วงเทศกาลกินเจและในบางปีก็ได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วมด้วย โดยผักที่มีแนวโน้มราคาสูงขึ้นคือ ผักกินใบโดยเฉพาะผักคะน้า กวางตุ้ง ผักบุ้งจีน และผักกาดหอม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

นอกจากนี้ผักเมืองหนาวก็มีราคาเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน เมื่อแหล่งผลิตสำคัญ เช่น ทางภาคเหนือประสบปัญหาน้ำท่วมส่งผลให้ผักสำคัญและผักเมืองหนาวมีราคาแพง สินค้าขาดแคลนไม่เพียงพอกับความต้องการการ(ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2549 : ออนไลน์) อีกทั้งภาวะโลกร้อนส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่อภูมิอากาศในปัจจุบัน ทำให้ฤดูกาลต่างๆผิดเพี้ยน ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล หน้าแล้งยาวนานขึ้น จากปัญหาดังกล่าวได้มีการที่พัฒนาการปลูกพืชโดยไม่ใช้ดินหรือไฮโดรโปนิกส์ เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่ทำการเกษตรลดลง เนื่องจากการเจริญเติบโตของชุมชน รวมถึงปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติหรือพื้นที่ที่มีอยู่ไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร การปลูกพืชโดยไม่ใช้ดินเป็นวิธีที่ไม่ใช้ดินเป็นวัสดุปลูก แต่พืชจะเจริญเติบโต โดยได้รับธาตุอาหารจากสารละลายธาตุอาหาร การปลูกพืชโดยวิธีนี้จึงสามารถทำได้ในทุกพื้นที่แม้จะไม่มีที่ดิน(กรมส่งเสริมการเกษตร,2550 : ออนไลน์) ซึ่งวิธีการปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน สามารถผลิตพืชผักที่มีคุณภาพในปริมาณที่แน่นอน สนองความต้องการตลาดพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ การปลูกเพื่อทดแทนพืชผักและผลไม้เมืองหนาว ที่นำเข้าจากการเปิดเขตการค้าเสรีทั้งกับจีน ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์(กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2550 : ออนไลน์)

ปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่เข้ามาทำตลาดผักปลอดสารพิษเพิ่มขึ้นกว่า 1 เท่าตัว ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผู้ประกอบการปลูกผักไร้ดินประมาณ 40 รายทั่วประเทศ โดยมีผักที่นิยมปลูก 2 ประเภท คือ ผักไทย-จีน อาทิ ทาห์ไช่ห์ กวางตุ้งฮ่องเต้-ไต้หวัน คะน้าไอริส กว้างตุ้งโชว์จีน ผักกาดขาวไดโตเกียว ผักคื่นไฉ่ ผักชี ผักบุ้งจีน ผักตังโอ๋ ผักโขมขาวไวท์ลีฟ โหระพาฝรั่ง ราคาส่ง 45-50 บาทต่อกิโลกรัม และ กลุ่มผักสลัดจากฮอลแลนด์ อาทิ ฟิลเลซ์ไอซ์เบอร์ก เรดโอ๊ค กรีนโอ๊ค เรดคอรัส กรีนคอส บัตเตอร์เฮด ร็อคเก็ต มิซูน่าญี่ปุ่น บัตตาเวีย เรดเซล เรดแรปิด แกรนด์แรปิดส์ กรานาด้า เป็นต้น ราคาส่งประมาณ 80 บาทต่อกิโลกรัม(บิสิเนสไทย,2550 : ออนไลน์) ราคาของผักที่ปลูกโดยระบบนี้จะสูงกว่าราคาผักที่ปลูกทั่วไป 3-4 เท่า สำหรับจังหวัดเชียงใหม่มีผู้ประกอบการรายใหญ่ทั้งสิ้น 3 ราย ซึ่งถือว่าไม่มากนัก อีกทั้งจังหวัดเชียงใหม่มีสภาพภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยเหมาะสมในการเพาะปลูกทั้งพืชผักไทยและผักเมืองหนาว ประกอบกับที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีกองทุนปุ๋ยไฮโดรโพนิคส์ มูลนิธิโครงการหลวง ซึ่งมีนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำแนะนำในการเพาะปลูก

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาความเป็นไปได้โครงการลงทุนธุรกิจผักปลอดสารพิษโดยไม่ใช้ดินในจังหวัดเชียงใหม่ โดยกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย แบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้บริโภคทั่วไป และกลุ่มลูกค้าที่เป็นโรงแรมและร้านอาหาร ซึ่งข้อมูลที่จะได้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจจะศึกษาการลงทุนปลูกผักปลอดสารพิษโดยไม่ใช้ดิน และเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจของผู้ที่จะลงทุนในธุรกิจดังกล่าวต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้โครงการลงทุนปลูกผักปลอดสารพิษโดยไม่ใช้ดิน ในจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.เพื่อให้ทราบถึงความเป็นไปได้โครงการลงทุนปลูกผักปลอดสารพิษโดยไม่ใช้ดิน ในจังหวัดเชียงใหม่

2.สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจในการวิเคราะห์เพื่อใช้ในการตัดสินใจในโครงการลงทุนธุรกิจผักปลอดสารพิษโดยไม่ใช้ดิน

นิยามศัพท์

การศึกษาความเป็นไปได้ หมายถึง การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเพื่อต้องการทราบผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการปลูกผักปลอดสารพิษไฮโดรโปนิกส์ โดยพิจารณาจากการศึกษาวิเคราะห์โครงการใน 4 ด้าน คือด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการจัดการ และด้านการเงิน ทั้งนี้เพื่อช่วยประกอบการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน

ผักปลอดสารพิษโดยไม่ใช้ดิน หมายถึง พืชผักที่การปลูกพืชที่ไม่ใช้ดิน แต่เป็นการปลูกโดยใช้น้ำสะอาดที่มีสารละลายธาตุอาหารที่พืชต้องการ โดยสารอาหารเหล่านี้จะไหลผ่านรากพืชอย่างต่อเนื่องซึ่งช่วยให้พืช ได้รับออกซิเจนอย่างเพียงพอ และสม่ำเสมอ ซึ่งทำให้พืชเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็ว และไม่ได้ใช้สารเคมีอันตรายในการเพาะปลูก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved